

**Statistikdokumentation for
Nationalregnskab, institutionelle sektorer 2018**

1 Indledning

Statistikken Nationalregnskabet, institutionelle sektorer er en del af nationalregnskabssystemet, og består af sammenhængende definitioner og klassifikationer, der viser, hvordan sektorernes indkomster skabes, fordeles og omfordeles. Det er både en beskrivelse af økonomien som helhed og af de transaktioner, der foretages mellem personer, virksomheder og institutioner. Nationalregnskabet indeholder også transaktioner mellem Danmark og udlandet. Statistikken udkom første gang i 1983. Sammenhængende årlige tidsserier findes tilbage til 1995, mens kvartalstal findes fra og med 1. kvartal 1999.

2 Indhold

Nationalregnskabet giver et overblik over aktiviteterne og udviklingen i dansk økonomi og rummer tal for overordnede størrelser såsom bruttonationalproduktet (BNP), privat forbrug, offentligt forbrug, investeringer, eksport og import, beskæftigelse og løn samt overskud i seks hovedsektorer (ikke-finansielle selskaber, finansielle selskaber, offentlig forvaltning og service, husholdninger, non-profit institutioner rettet mod husholdninger (NPISH) og udlandet) og produktivitet i de erhvervene. Der er også tal for de mange underopdelinger, som kan belyse forskellige 'snit' gennem samfundsøkonomien.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Den institutionelle opdeling sigter på at belyse den økonomiske adfærd. Derfor er det de beslutningsdygtige enheder, typisk firmaer, der er udgangspunktet for placeringen i sektorer.

Statistikken for de institutionelle sektorer er en del af nationalregnskabssystemet, og består derfor af sammenhængende definitioner og klassifikationer, der viser, hvorledes sektorernes indkomster skabes, fordeles og omfordeles.

Det økonomiske kredsløb viser den enkelte sektors produktion og transaktioner med de øvrige indenlandske sektorer og udlandet, og er beskrevet i et afstemt kontosystem, baseret på dobbelt/firdobbelt bogholderi (hver transaktion registreres to gange af hver af de to parter).

Produktionstransaktionerne indgår som en integreret del af sektorregnskaberne, men hovedvægten ligger på transaktioner af fordelingsmæssig karakter såsom løn, formueindkomst, skatter, sociale bidrag og sociale ydelser. De institutionelle sektorer opgøres i løbende priser, og udvalgte serier vedr. husholdningerne sæsonkorrigeres.

Institutionelle enheder grupperes principielt i seks sektorer på grundlag af deres økonomiske adfærd. En sektor omfatter således en gruppe af institutionelle enheder, der udviser ensartet økonomisk adfærd. Der opereres i nationalregnskabet principielt med seks hovedsektorer: ikke-finansielle selskaber, finansielle selskaber, offentlig forvaltning og service, husholdninger, non-profit institutioner rettet mod husholdninger (NPISH) og udlandet.

Der opstilles et regnskab for hver sektor, således at det er muligt at fordele transaktioner og saldogposter på de enkelte sektorer. De institutionelle sektorer indeholde mange værdifulde oplysninger om økonomien, som kan bruges til økonomiske analyser og/eller økonomisk politik. Blandt de mest centrale størrelser i de institutionelle sektorer er disponibel indkomst, forbrug, opsparing og reale investeringer.

De institutionelle sektorer er i overensstemmelse med retningslinjerne i European System of National and Regional Accounts (ESA2010) og dermed konsistent med det øvrige nationalregnskab.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Sektorgruppering

Ved en makroøkonomisk analyse betragtes hver institutionel enhed ikke særskilt – det er de aggregerede aktiviteter udøvet af ensartede institutioner, der analyseres. Enhederne kombineres derfor i grupper med betegnelsen institutionelle sektorer, hvoraf nogle igen opdeles i delsektorer.

En sektor omfatter således en gruppe af institutionelle enheder, der udviser en ensartet økonomisk adfærd. Der opereres i nationalregnskabet principielt med seks sektorer. For mere info om sektorerne se [Sektorklassifikation i det europæiske regnskabssystem \(ESA2010\)](#).

Klassificering af transaktioner

Sektorregnskaber er en del af nationalregnskabet og består derfor af et logisk og sammenhængende klassifikationssystem, uden hvilket det ikke ville være muligt at skaffe sig et overblik over det umådelige store antal økonomiske transaktioner, der finder sted i samfundsøkonomien i løbet af en periode.

De institutionelle sektorer klassificerer alene tre typer poster: to transaktionsposter samt en balancepost.

- Produkttransaktioner (P): viser produkters oprindelse (indenlandsk produktion eller import) og anvendelse (forbrug i produktion, forbrug, investeringer eller eksport)
- Fordelingstransaktioner (D): viser fordelingen af værditilvæksten på arbejdskraft, kapital og sektoren for offentlig forvaltning og service samt omfordelingen af indkomst og formue.
- Balancer (B): viser saldostørrelse på de enkelte konti

Klassificering af konti

For hver af de seks hovedsektorer opstilles et sektorregnskab, der viser samtlige relevante transaktioner og balanceposter. Følgende seks konti er relevante for de institutionelle sektorer:

1. **Konto for produktion:** viser værditilvæksten, der er skabt i residente produktionsenheder.
2. **Konto for indkomstdannelse:** viser bruttooverskud af produktion (og blandet indkomst) der tilfalder residente produktionsenheder efter betaling af produktionsskatter, netto og aflønning af ansatte.
3. **Konto for allokering af primær indkomst:** den samlede primær indkomst, når den øvrige generet indkomst i form af løn til danske lønmodtagere modtager samt formueindkomst (renter, udbytter mv.) er tillagt.
4. **Konto for allokering af sekundær indkomst:** tillægges indkomst- og formueskatter samt andre løbende overførsler (herunder ulandshjælp), hvorved den disponible indkomst genereres.
5. **Konto for anvendelse af disponibel indkomst:** viser anvendelsen af den disponible indkomst til forbrug og opsparing.
6. **Kapitalkonto:** viser opsparingens anvendelse til investeringer, kapitaloverførsler eller som fordringserhvervelse, netto.

Fordringserhvervelsen, netto er kontoens saldo, der ofte betegnes som ”den finansielle opsparing”. Negativ fordringserhvervelse, netto er udtryk for, at den disponible indkomst ikke har været tilstrækkelig til at dække periodens forbrug og investeringsaktivitet. Da enhver økonomisk transaktion altid er finansieret, er en negativ fordringserhvervelse, netto, ensbetydende med udenlandsk finansiering, dvs. låntagning i udlandet.

2.3 Sektordækning

Alle seks institutionelle sektorer er dækket. Principielt kan de seks sektorer underopdeles i delsektorer. Alene i årstabellerne er de finansielle selskaber underopdelt i delsektorer. Endvidere er opsplitningen mellem husholdninger og NPISH kun at finde i årstabellerne.

2.4 Begreber og definitioner

Andre løbende overførsler til og fra udlandet: Andre løbende overførsler omfatter ensidige transaktioner mellem udlandet og offentlig forvaltning og service, selskaber eller enkeltpersoner, der er hjemmehørende i Danmark.

Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger: Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger udgør arbejdsgivernes betalinger til sikring af de ansatte mod sociale risici og til opfyldelse af sociale behov, fx betinget af alderdom, invaliditet, erhvervsulykke og -sygdom. Arbejdsgiverbidrag til sociale ordninger kan være faktiske eller imputerede. Faktiske bidrag er arbejdsgivernes betalinger til sociale fonde og kasser og private fondsbaserede sikringsordninger, fx ATP- og pensionsbidrag. Imputerede bidrag beregnes i forbindelse med sociale ordninger, hvor ydelserne betales direkte af arbejdsgiverne til deres ansatte eller tidligere ansatte, uden at der er sket en faktisk indbetaling af bidrag. Det er i praksis kun i forbindelse med tjenestemandspensioner, at der beregnes imputerede bidrag.

Brutto- og nettobegreber: Betegnelsen netto anvendes i to betydninger i nationalregnskabet. En nettostørrelse er enten forskellen mellem to bruttostørrelser, fx bruttoindtægter og bruttoudgifter, eller en bruttostørrelse fratrukket forbrug af fast realkapital (= ”afskrivninger”). Forbrug af fast realkapital er et mål for kapitalapparatets fysiske og tekniske forringelse i løbet af en periode. I nationalregnskabstabellerne skelnes mellem de to begreber på følgende måde:

- En nettostørrelse, der angiver forskellen mellem to bruttostørrelser vises ved, at netto efterstilles begrebet, fx formueindkomst, netto.
- En nettostørrelse, der angiver en bruttostørrelse fratrukket forbrug af fast realkapital har foranstillet netto.

Bruttoopsparingen: Bruttoopsparingen svarer til den disponible bruttonationalindkomst i markedspriser med fradrag af udgifter til forbrug for hele økonomien – dvs. udgifter til forbrug i NPISH, husholdninger og offentlige forbrugsudgifter. Bruttoopsparingen bliver derved også lig med bruttoinvesteringerne plus kapitaloverførsler, netto, og fordringserhvervelse, netto.

Bruttooverskud af produktionen og blandet: Bruttooverskud af produktionen og blandet indkomst beregnes ved at trække aflønning af ansatte og andre produktionsskatter, netto fra bruttoværditilvæksten. Det er den indkomst, der er til aflønning af selvstændiges arbejde, aflønning af den faste realkapital samt forbrug af fast realkapital. I erhvervet offentlig forvaltning og service er bruttooverskuddet af produktionen lig med forbruget af fast realkapital og nettooverskuddet af produktionen derfor lig nul, da produktionsværdien pr. konvention måles fra omkostningssiden.

Faktisk individuelt forbrug: Faktisk individuelt forbrug dækker over husholdningernes forbrugsudgifter, forbrugsudgifterne i NPISH samt offentlige individuelle forbrugsudgifter.

FISIM: For de fleste producenter kan værdien af deres produktion opgøres direkte med udgangspunkt i de indtægter, de har i forbindelse med salget af ydelser. Når det gælder producenter af visse typer af finansielle formidlingstjenester er denne fremgangsmåde kun anvendelig for de indtægter, der opnås i form af provisioner og gebyrer, men ikke for de, der opnås ved at den rentesats der anvendes ved udlån er højere end den der anvendes ved indlån (rentemarginalen). Om den del af betalingen for finansielle formidlingstjenester, der opnås gennem rentemarginalen, anvender nationalregnskabet betegnelsen indirekte målte finansielle formidlingstjenester – eller

forkortelsen FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured). Det er typisk i forbindelse med banklån og bankindsud, at en del af betalingen sker i form af FISIM, hvorimod der fx ikke forekommer FISIM i forbindelse med realkreditlån.

FISIM indgår i nationalregnskabet som enhver anden produceret tjenesteydelse, dvs. den samlede tilgang, der består af indenlandsk produktion og import, er lig med den samlede anvendelse, der består af forbrug i produktionen, privat forbrug og eksport.

Fordringserhvervelsen, netto: Fordringserhvervelsen, netto, betegnes ofte som 'den finansielle opsparing'.

En positiv fordringserhvervelse, netto er udtryk for, at den disponible indkomst har være tilstrækkelig til at dække periodens forbrug og investeringsaktivitet. 'Overskuddet' øger beholdningen af værdipapir, kontanter og bankindeståender.

Negativ fordringserhvervelse, netto er udtryk for, at den disponible indkomst ikke har været tilstrækkelig til at dække periodens forbrug og investeringsaktivitet. 'Underskuddet' mindsker beholdningen af værdipapir, kontanter og bankindeståender.

Den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto, er summen af de institutionelle sektors fordringserhvervelse, netto. Den repræsenterer den finansielle opsparing, som den samlede økonomi stiller til rådighed for udlandet (hvis den er positiv) eller modtager fra udlandet (hvis den er negativ). Den samlede økonomis fordringserhvervelse, netto, er lig med udlandets fordringserhvervelse, netto, dog med modsat fortegn.

Ikke-producerede aktiver: Erhvervelse af ikke-producerede aktiver, herunder jord, aktiver i undergrunden, vandressourcer og biologiske ressourcer, der ikke er resultat af avl, betragtes ikke som faste bruttoinvesteringer. I modsætning hertil medtages grundforbedringer i landbruget og andre større forbedringer i forbindelse med jord.

Institutionel enhed: En økonomisk enhed, der efter egen beslutning og under eget juridisk ansvar kan:

- Eje aktiver, og udøve de rettigheder der følger heraf
- Påtage sig gæld
- Udøve økonomiske aktiviteter, som fx produktion, forbrug, investering og opsparing
- Indgå i økonomiske transaktioner med andre enheder
- Meningsfuldt udarbejde et fuldt regnskab omfattende både et driftsregnskab og en statusopgørelse.

Det skal bemærkes, at der ikke nødvendigvis skal foreligge et regnskab, for at en enhed opfylder definitionen. Det er tilstrækkeligt, at enheden, hvis den ønsker det, eller det kræves af den, vil kunne føre et meningsfuldt regnskab.

Offentlige kollektive forbrugsudgifter: Offentlige kollektive forbrugsudgifter omfatter tjenester som det offentlige stiller gratis til rådighed, og hvor det ikke er muligt at henvise forbruget til enkeltpersoner, fx forsvar og retsvæsen.

Sektor/branche matrix: Sektor/branche matrix hovedformål er at danne grundlag for opgørelsen af produktionskonto og konto for indkomstdannelse for den ikke-finansielle selskabssektor og husholdningssektoren. For de øvrige sektorer findes andre kilder til opgørelsen af de to konti. Sammen med kilderne fra de øvrige 3 indenlandske sektorer (offentlig forvaltning og service, NPISH og den finansielle selskaber) giver det produktionsværdien og forbrug i produktionen i de institutionelle sektorer.

Sektorfordelingen af de nævnte størrelser på hhv. ikke- finansielle selskaber og husholdninger bliver

således beregnet ved hjælp af en sektorfordelingsnøgle. Den sektorfordelingsnøgle, der anvendes ved sektorfordelingen af den del af en branches produkttransaktioner, der ikke kan henføres til offentlig forvaltning og service, finansielle selskaber eller NPISH, dannes på grundlag af sektor- og branchefordelte regnskabsstatistikker.

Sociale overførsler i naturalier: Består af individuelle varer og tjenester, som offentlig forvaltning og service eller NPISH overfører til de enkelte husholdninger uanset om disse varer og tjenester er indkøbt på markedet eller produceret som ikke-markedsmæssig produktion hos offentlig forvaltning og service eller NPISH.

2.5 Enheder

En økonomisk transaktion.

2.6 Population

Alle økonomiske transaktioner hvor mindst den ene part er resident i en given periode.

2.7 Geografisk dækning

Geografisk dækker nationalregnskabet Danmark, idet Færøerne og Grønland behandles som udland.

2.8 Tidsperiode

Årstabeller dækker tidsperioden fra 1995 og frem (enkelte hovedposter går tilbage til 1971), mens kvartalstabeller dækker fra 1999 og frem.

Generelt går sektorfordeling af fast realkapital tilbage til 1995. Tal for forbrug af fast realkapital for offentlig forvaltning og service offentliggøres dog tilbage til 1966 som memopost under de branchefordelte tal.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Mio. kr.

2.11 Referencetid

Kalenderår og kvartal.

2.12 Hyppighed

De kvartalsvise sektorregnskaber offentliggøres fire gange årligt – marts, juni, sep. og dec. måned.

De årlige sektorregnskaber offentliggøres tre gange årligt – marts, juni og november. Fra og med 2020 vil de årlige sektorregnskaber offentliggøres to gange årlige – marts og juni.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 549/2013 af 21.maj 2013 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den Europæiske Union (ESA2010) (EUT L 174 26.06.2013, s. 1).

Kommissionens beslutning af 17. december 2002 om yderligere præcisering af Bilag A til Rådets forordning (EF) Nr. 2223/96 for så vidt angår principperne for måling af priser og mængder i nationalregnskabet.

2.14 Indberetningsbyrde

Statistikken er baseret på oplysninger, der indsamles af Danmarks Statistik til opgørelse af andre statistikker. Der er derfor ingen direkte indberetningsbyrde i forbindelse med opgørelsen af nationalregnskabet.

2.15 Øvrige oplysninger

For øvrige oplysninger kontakt Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Stort set al økonomisk statistik, der er til rådighed anvendes til nationalregnskabet. Når det første bud for en given periode udarbejdes, sker det før, alle informationer om perioden er tilgængelig. Da foretages beregningerne med udgangspunkt i strukturen i det seneste endelige nationalregnskab som fremskrives med indikatorer fra eksempelvis konjunkturstatistikkerne. Når nye kilder er klar, indarbejdes de løbende i nationalregnskabet efter en fast rytme. Tre år efter en given periode, anses nationalregnskabet for at være endeligt.

3.1 Kilder

Som de vigtigste kilder kan nævnes:

- Betalingsbalancen
- Det kvartalsvise/årliche (produkt-) nationalregnskab
- Kvartalsvise/årliche offentlige finanser
- Kvartalsvise ikke-finansielle sektorkonti for finansielle selskaber
- Sektorbranchematrix (se Klassifikationer og grupperinger for mere info)
- Regnskabsstatistik, momsstatistikken, landbrugsstatistik og indkomststatistikken
- Det årlige løn, beskæftigelse og timetal
- Non-profit institutioner rettet mod husholdninger (NPISH)
- Værdipapirstatistik, MFI-statistik og Finansieringsselskabsstatistik
- Digitale regnskaber i det digitale format XBRL

eXtensible Business Reporting Language (XBRL) er et programmeringssprog, der transformerer elektronisk kommunikation fra erhvervslivet til finansielle data).

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles kvartalsvist med undtagelse af enkelte kilder, der bliver indsamlet årligt. Årlige data kommer bl.a. fra regnskabsstatistik, indkomststatistik, landbrugsstatistik, sektorbranchematrix og digitale årsrapporter (xbrl data).

3.3 Indsamlingsmetode

Data til denne statistisk leveres via interne leverancer.

3.4 Datavalidering

Datavalidering foregår i flere faser:

1. Den første fase sker allerede, inden vi modtager data fra vores leverandører, da inddata allerede er blevet valideret og kvalitetssikret fra leverandørernes side
2. Den næste fase sker, når vi har modtaget data fra vores leverandører i form af en ekstra fejlsøgning og transformation af inddata. Transformation betyder, at inddata bliver klassificeret og kodet i henhold til ESA 2010.
3. I tredje fase bliver makrorettelser og imputationer foretaget, hvis fejl eller huller er blevet identificeret under fase 2.
4. I fjerde fase sker der en datavalidering af kilderne i forhold til hinanden. Idet de institutionelle sektorer er et afstemt system, fungerer den interne konsistens i sig selv som kvalitetskontrol i den løbende produktion, da forskellige kilder med den samme information kan sammenholdes.
5. I slutfasen kan mikrorettelser tilføjes, hvis udvikling i en tidsserie afviger kraftigt (outlier) uden at det kan forklares.

3.5 Databehandling

Behandlingen af data for denne statistik består først og fremmest i at integrere data fra de mange datakilder, så der opnås et harmoniseret datasæt, hvor de indsamlede data transformeres til et sammenhængende sektorregnskab.

I denne fase bliver data for husholdningssektoren dannet, da data fra de øvrige sektorer giver modsektoroplysninger, som bruges til at bestemme husholdningssektorens transaktioner.

Derefter bliver sektoren for de ikke-finansielle selskaber dannet. Sektoren for de ikke-finansielle selskaber bliver på nær enkelte tilfælde beregnet residualt og tager derfor de fleste tilpasninger.

Integration af data foregår i et specielt udviklet statistisk beregningssystem (SBS), der anvendes til at integrere de mange datakilder systematisk. Kørslen af SBS foregår i to omgange. I første SBS-kørsel bliver inddata integreret og beregninger, imputationer, transaktionskoder, korrektioner og årsopregninger dannet.

I anden SBS-kørsel bliver kontoplanen dannet. Kontoplanen gør det muligt at se hele kontosystemet for hver sektor, så det er muligt at se på udviklinger i tidsserierne samt revisioner (i forhold til seneste offentliggørelse) og ikke mindst sikre, at de institutionelle sektorer er konsistente og i balance.

Imputering er den del af fejlsøgningsprocessen, der erstatter manglende eller invalide værdier med estimerede værdier.

- Deterministisk imputering bliver anvendt til beregning af de fleste transaktioner i sektoren for de ikke-finansielle selskaber. Sektoren for de ikke-finansielle selskaber bliver på nær enkelte tilfælde beregnet residualt og tager derfor de fleste tilpasninger.
- Simple imputering anvendes fx. når inddata kun findes som årsdata. I sådan tilfælde vil den simple metode være at blot dividerer årstallet med fire (anvendes især hvis data anvendes som en del af en større beregning).
- En anden anvendt imputerings metode er at lade årsdata følge udviklingen i en anden tidsserie, når de er tæt korreleret. Denne metode bliver også anvendt til fremskrivningen af data.
- De løbende overførsler i husholdningssektoren er baseret på et skøn, som har ligget fast i de seneste 5 år.

3.6 Korrektion

For de institutionelle sektorer offentliggøres i Statistikbanken sæsonkorrigerede tal for specifikke serier (forbrug, disponibel indkomst, korrektion for ændringer i pensionsrettigheder, bruttoopsparingen og forbrug af fast realkapital). Flere sæsonkorrigerende serier bliver offentliggjort i Eurostat, jf. afsnit om *international sammenlignelighed*.

4 Relevans

Formålet med denne statistik er at belyse, hvorledes der som resultat af den produktive aktivitet i samfundet skabes indkomst, som dernæst omfordeles, før den giver grundlag for efterspørgsel efter varer og tjenester til konsum og investering. De institutionelle sektorer har relevans for alle, der beskæftiger sig med samfundsøkonomiske forhold. Det rækker fra de økonomiske ministeriers brug af nationalregnskabet til almene interesse i viden om økonomiens udvikling. Pressen er især interesseret i tallene for husholdningssektoren.

4.1 Brugerbehov

Brugerne af statistikken er primært Danmarks Nationalbank, finansielle institutioner, Eurostat, økonomiske ministerier, interesseorganisationer og finansielle analytikere generelt i analyse-, prognose- og modeløjemed. Pressen er især interesseret i tallene for husholdningssektoren.

4.2 Brugertilfredshed

Danmarks Statistik har flere fora, hvor centrale brugere af nationalregnskabet og tilgrænsende statistikker har mulighed for at deltage, fx: [Brugerudvalg for Økonomisk Statistik](#) har følgende overordnede opgaver:

- drøfte og evaluere de opnåede resultater og den planlagte udvikling i den økonomiske statistik
- drøfte brugernes brug af den økonomiske statistik og deres behov for ny statistik
- drøfte kvalitet, dokumentation og formidling af den økonomiske statistik

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken opfylder de nuværende krav ifølge EU-lovgivningen og guidelines på området.

5 Præcision og pålidelighed

Nationalregnskabets evne til præcist at beskrive den økonomiske virkelighed afhænger dels af usikkerheden forbundet med kilderne og dels af de modelantagelser, der ligger til grund for udarbejdelsen. Nogle dele kan opgøres mere præcist end andre, da der er bedre tilgang til kildedata. De første bud på en periodes nationalregnskab vil være mere usikre end den endelige version, som kommer efter tre år, da der løbende revideres når nye kilder er tilgængelig.

5.1 Samlet præcision

Opstillingen af kontosystemet indebærer en række konsistenscheck, datakonfrontationer samt check ved sammenstilling med finansielle konti.

Data stammer fra så mange forskellige kilder, at det i praksis er vanskeligt at opgøre et tal for usikkerheden. Forskellen mellem fordrings erhvervelsen, netto opgjort fra den finansielle side af nationalregnskabet og fordrings erhvervelsen, netto opgjort fra den ikke-finansielle del af nationalregnskabet, kan dog ses som et udtryk for den samlede usikkerhed i såvel den finansielle som den ikke-finansielle del af nationalregnskabet.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Nogle dele af nationalregnskabet kan opgøres mere præcist end andre, fordi der på disse områder er bedre kildedata. Eksempelvis er der for industrien generelt ret præcise data, mens der for dansk baserede virksomheder, som lever af at købe og videresælge varer i udlandet, er mindre præcise data. Der er også områder, hvor der ikke eksisterer kildedata, herunder f.x. boligbenyttelse af ejerboliger og sort arbejde. På disse områder beror nationalregnskabet næsten helt på beregninger og skøn, hvorfor usikkerheden her kan være betydelig.

Et andet vilkår, som påvirker usikkerheden og pålideligheden af nationalregnskabet er, at der i nationalregnskabet mange kildestatistikker kan rettes efter den endelige udgave af nationalregnskabet er udarbejdet. På dette tidspunkt kan disse rettelser ikke tages ind i nationalregnskabet, før der med års mellemrum foretages en hovedrevision, hvor man kan rette lange tidsserier af endelige år. Dette bidrager til at øge usikkerheden af nationalregnskabet.

På den lange bane oprettes præcisionen og pålideligheden af nationalregnskabet imidlertid igen, fordi alle rettelser i kildestatistikkerne tages ind under hovedrevisionerne.

Over den seneste tid har der været en tendens til opjusteringer af investeringerne. Dette betyder, at man må forvente en noget større usikkerhed på opgørelsen af investeringerne end for andre variable. Usikkerheden på investeringerne er beskrevet i notatet *Behov for bedre estimater af investeringer*.

Realvæksten i den offentlige produktion og det offentlige forbrug er behæftet med særlig usikkerhed da realvæksten hovedsagligt er baseret på mængdeindikatorer, som både hvad angår datagrundlag og metode fortløbende er under videreudvikling og kvalitetssikring.

Globaliseringen, der medfører at danske virksomheder i stigende grad organiserer produktionen internationalt, påvirker det danske nationalregnskab og dansk BNP. Se fx [DST Analyserne](#):

- Dansk BNP påvirkes af produktion i udlandet
- Industrikoncernernes globale organisering har betydning for opgørelsen af dansk produktion og indkomst.

Konsistensbehandling og detaljeret indarbejdelse af data om de store koncerner er ressourcekrævende. Derfor er der større usikkerhed på de tidlige udgaver af udenrigshandel og betalingsbalance, og det medfører alt andet lige også revisioner i nationalregnskabet.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Se præcision og pålidelighed.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der udarbejdes foreløbige årlige ikke-finansielle sektorkonti, som offentliggøres 3 gange årligt: ultimo marts, ultimo juni og primo november. Endelige årlige nationalregnskaber udgives en gang årligt primo november 3 år efter referenceåret.

Med års mellemrum foretages hovedrevisioner, hvor lange tidsserier af endelige nationalregnskabsår bliver rettet. Hermed forbedres præcisionen og pålideligheden af nationalregnskabet, fordi alle rettelser i kildestatistikkerne og beregningsfejl tages ind.

Da de ikke-finansielle sektorkontis hovedformål er at tilvejebringe et grundlag for en samlet vurdering af økonomiens strukturelle og konjunkturmæssige udvikling, tillægges kontinuiteten i tidsserier stor vægt, og opståede niveaufejl bliver derfor sædvanligvis først rettet op under hovedrevisionerne.

De ikke-finansielle sektorkonti for et givet kvartal udarbejdes i en række foreløbige versioner. De kvartalsvise nationalregnskaber og de ikke-finansielle sektorkonti er i overensstemmelse med det seneste endelige årlige nationalregnskab, der foreligger ca. 3 år efter tællingsåret. Plan over omfanget af kvartaler, der beregnes og revideres i de enkelte opgørelser kan ses på emnesiden om [Nationalregnskab](#). Der kan det også ses arbejdspapirerne for de løbende årsversioner af nationalregnskabet.

6 Aktualitet og punktlighed

Den første version af det kvartalsvise nationalregnskab offentliggøres 60 dage efter kvartalets udløb. I forbindelse med offentliggørelsen af 4. kvartal ultimo februar, offentliggøres også den første version af det årlige nationalregnskab. Næsten 3 år efter årets udløb offentliggøres det endelige årlige og kvartalsvise nationalregnskab. Nationalregnskabet publiceres rettidigt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken offentliggøres årligt og kvartalsvis. Første version af et det foreløbige årlige sektorregnskaber offentliggøres tre måneder efter referenceperiodens udløb. De endelige årlige sektorregnskaber udgives 3 år efter tællingsåret.

De kvartalsvise ikke-finansielle sektorkonti offentliggøres første gang 90 dage efter kvartalets udløb.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Nationalregnskabet udarbejdes efter internationale retningslinjer og vil derfor være sammenlignelig på tværs af lande. De gældende retningslinjer blev implementeret i 2014 og er brugt til at revidere nationalregnskabet tilbage til 1966, dog 1971 for institutionelle sektorer. Det afspejler alle dele af samfundsøkonomien, så de fleste økonomiske statistikker rummer tal, der har modsvar i nationalregnskabet, som fx er i fuld overensstemmelse med betalingsbalancen og offentlig forvaltning og service. For andre statistikker vil overgangen tit være kompliceret af forskellige definitioner og krav til dækning.

7.1 International sammenlignelighed

Internationalt set findes en høj grad af sammenlignelighed i forhold til andre landes sektorregnskaber, da de danske sektorregnskaber er udarbejdet i henhold til ESA2010-retningslinjerne, der er en europæisk udgave af FN's "A System of National Accounts 2008" (SNA2008).

De institutionelle sektorer indberettes løbende til Eurostat i to forskellige indberetninger (årlige og kvartalsvise). Efter en grundig validering af data offentliggør Eurostat derefter tallene i deres databank, samtidig med at de sender tallene til andre internationale databanker – såsom OECD. De danske sektorregnskaber bliver derved gjort tilgængelige for sammenligning med tilsvarende statistikker for de øvrige lande.

Følgende sæsonkorrigerende serier bliver alene offentliggjort i Eurostat:

- **Ikke-finansielle selskaber:** Aflønning af ansatte, udgift (D.1); Investeringer (P.51G); Bruttoværditilvækst (B.1G); Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst (B.2g+B.3g)
- **Husholdninger og NPISH:** Bruttooverskud af produktion og blandet indkomst (B.2g+B.3g); Formueindkomst, indtægt (D.4); Formueindkomst, udgift (D.4); Løbende indkomst- og formueskatter, udgift (D.5); Bidrag til sociale ordninger, udgift (D.61); Sociale ydelser undtaget sociale ydelser i naturalier, indtægt (D.62); Andre løbende overførsler, indtægt (D.7); Andre løbende overførsler, udgift (D.7); Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder, indtægt (D.8); Investeringer (P.51G)”

7.2 Sammenlignelighed over tid

De institutionelle sektorer er fuldt sammenlignelig over tid, da implementering af grundlæggende nye internationale retningslinjer også medføre tilbagegående revisioner for at sikre sammenligneligheden over tid.

Som udgangspunkt går de årlige sektorregnskaber tilbage til 1995, mens årlige data for sektoren offentlig forvaltning service går tilbage til 1971.

De kvartalsvise institutionelle sektorer er ligeledes fuldt sammenlignelig over tid for perioden siden 1999, hvor Danmarks Statistisk første gang opgjorde kvartalsvise sektorregnskaber.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

De institutionelle sektorer er en del af nationalregnskabet. Der er derfor intern konsistens mellem de sektoropdelte makro-data og de aggregerede makro-data for hele økonomien. De institutionelle sektorerers begrebsapparat er med til at sikre, at der principielt er fuld sammenlignelighed mellem alle udgivelser af nationalregnskabet.

Direkte sammenligning af de institutionelle sektorer med mikro-data er dog mere kompliceret, da forskellige begrebsdefinitioner, opgørelsesmetoder og kilder kan være årsag til uoverensstemmelser. Opgørelsesmetoden for f.eks. disponibel indkomst og forbrug er forskellige mellem de makro-aggregerede størrelser i de institutionelle sektorer og de mikro-baseret oplysninger i forbrugsundersøgelsen. Den forskel giver bl.a. udslag i forskellige opsparingskvoter.

7.4 Intern konsistens

Det at sikre konsistens mellem de institutionelle sektorer og nationalregnskabets øvrige data er en meget vigtig succeskriterier, da systemet bør hænge sammen og være i balance. Der bruges en del ressource til at opfylde dette mål i de institutionelle sektorer, da de institutionelle sektorerers data indgår i rigtige mange sammenhænge på tværs af nationalregnskabet.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Nationalregnskab og offentlige finanser](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken offentliggøres ikke i en selvstændig Nyt fra Danmarks Statistik.

8.5 Publikationer

Statistikken publiceres i [Statistiske Efterretninger](#) under *Nationalregnskab og offentlige finanser*.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Nationalregnskab og offentlige finanser](#) i følgende tabeller:

Årligt nationalregnskab, sektorer

Nationalregnskabet kontoplan, sektorer (Hovedposter)

- [NASL1](#): 1-2.1.1 Produktion, BVT og indkomstdannelse (hovedposter) efter transaktion og sektor
- [NASL2](#): 2.1.2-3.1 Indkomst, forbrug, opsparing og investering (hovedposter) efter transaktion og sektor

Nationalregnskabet kontoplan, sektorer (Oversigt)

- [NASO1](#): 1-2.1.1 Produktion, BVT og indkomstdannelse (oversigtstabel) efter transaktion og sektor
- [NASO2](#): 2.1.2-3.1 Indkomst, forbrug, opsparing og investering (oversigtstabel) efter transaktion og sektor

Nationalregnskabet kontoplan, sektorer (Detaljeret)

- [NASD11](#): 1 Produktion og BVT (detaljeret) efter transaktion og sektor
- [NASD12](#): 2.1.1 Indkomstdannelse (detaljeret) efter transaktion og sektor
- [NASD21](#): 2.1.2 Allokering af primær indkomst (detaljeret) efter transaktion og sektor
- [NASD22](#): 2.2 Fordeling af sekundær indkomst (detaljeret) efter transaktion og sektor
- [NASD23](#): 2.4.1 Anvendelse (forbrug og opsparing) af disponibel indkomst (detaljeret) efter transaktion og sektor
- [NASD24](#): 3.1 Kapital, investering mv. (detaljeret) efter transaktion og sektor

Nationalregnskabet kontoplan, sektorer (Faktisk indkomst og forbrug)

- [NAS3](#): 2.3 + 2.4.2 Faktisk indkomst og forbrug (supplerende tabel) efter transaktion og sektor

Kvartalsvist nationalregnskab, sektorer

Nationalregnskabet kontoplan, sektorer (Hovedposter)

- [NKS01](#): 1-2.1.1 Produktion, BVT og indkomstdannelse (oversigtstabel) efter transaktion og sektor
- [NKS02](#): 2.1.2-3.1 Indkomst, forbrug, opsparing og investering (oversigtstabel) efter transaktion og sektor
- [NKS3](#): 2.3 + 2.4.2 Faktisk indkomst og forbrug (supplerende tabel) efter transaktion og sektor

8.7 Adgang til mikrodata

Grundmaterialet til opstilling af kvartalsvise nationalregnskaber lagres i vidt omfang, men detaljerede, ikke-offentliggjorte oplysninger stilles kun i begrænset omfang til rådighed mod betaling.

8.8 Anden tilgængelighed

Der leveres tal til Eurostat, således at tallene indgår i [Eurostats database](#), samt internt til ADAM (den makroøkonometriske model i Danmarks Statistik). Der leveres både standardtabeller og specielle tabeller.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik.

8.10 Diskretionering og databehandling

Der er ikke behov for yderligere diskretionering af data på dette offentliggørelsesniveau.

8.11 Reference til metodedokumenter

An introduction to the national accounts is available in textbook form in Bent Thage & Annette Thomsen: "Nationalregnskabet", from the series Erhverv og Samfund, Handelshøjskolens Forlag, 2004 (in Danish).

A presentation of definitions of the national accounts system's financial accounts is available in "The European System of Accounts ESA 2010".

En detaljeret kilde- og metodebeskrivelse offentliggøres i Statistiske Efterretninger under *Nationalregnskab og offentlige finanser*.

- [Kilder og metoder for opgørelse af sektorregnskaber - Eurostat](#)
- [Overordnet info om sektorregnskaber - Eurostat](#)
- [Understanding National Accounts](#) (OECD)

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Offentlige Finanser.

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Offentlige Finanser, Økonomisk Statistik.

9.3 Kontaktpersonens navn

Kathrine Lindeskov Johansen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

klj@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 30 67

9.8 Faxnummer

39 17 39 99